

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 105PP/17/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124010581
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Turák
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2124010581.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava samosudcom JUDr. Michalom Turákom, v trestnej veci odsúdeného R. X., nar. XX.XX.XXXX T. U., trvale bytom U. - R., Š. XXXX/XX, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 03.04.2024 v Piešťanoch, takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona sa návrh odsúdeného R. X., nar. XX.XX.XXXX v U., t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 10T/50/2021 zo dňa 06.12.2021, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Odsúdený R. X. (ďalej len „odsúdený“) na výkon trestu odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov, so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, uložený a nariadený mu v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 2T/51/2021 nastúpil dňa 25.01.2022 a po započítaní príslušných dôb (od 06.03.2021 do 09.03.2021 a od 17.04.2021 do 25.01.2022) ho vykonal dňa 14.12.2022.

Po výkone vyššie uvedeného trestu odňatia slobody (dňa 14.12.2022) odsúdený nastúpil na výkon trestu odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov, ktorý mu bol uložený a nariadený v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10T/50/2021, so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu stredným stupňom stráženia, ktorý by mal odsúdený predpokladane vykonať dňa 14.08.2024. Uznesením Okresného súdu Levice, sp. zn. 3Nt/3/2023 zo dňa 24.01.2023 bolo rozhodnuté o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody tak, že odsúdený bol preradený z ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Lehota k tomu, aby mohol byť podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody odsúdenému plynie odo dňa 14.12.2022 (po výkone 1/2 trestu odňatia slobody v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 2T/51/2021 a 1/2 trestu odňatia slobody v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10T/50/2021), teda po výkone súčtu pomerných častí oboch jemu uložených a nariadených trestov odňatia slobody.

Dňa 28.02.2024 bol Okresnému súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) doručený návrh odsúdeného na jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy, konkrétne návrh odsúdeného, lustrácia ZVJS, odpis z registra trestov, hodnotenie ÚVTOS a skrátený výpis klienta.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou zo dňa 24.03.2024 vyplynuli aj nasledovné podstatné skutočnosti. Odsúdený bol dňa 14.02.2023 premiestnený do uvedeného ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Po absolvovaní nástupného oddielu bol umiestnený na oddiel s diferenciačnou

skupinou „B.“ Dňa 03.10.2023 bol odsúdený premiestnený do Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Trenčín (ďalej len „ústav Trenčín“), za účelom vykonania súdom nariadeného ochranného psychiatrického a protitoxikomanického liečenia ústavnou formou. Dňa 18.12.2023 uznesením Okresného súdu Trenčín pod sp. zn. 7Nt/48/2023 rozhodol o zmene ochranného liečenia, a dňa 09.01.2024 bol opätovne premiestnený do ústavu Hrnčiarovce a umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B.“ Odsúdený bol zo slobody predvedený príslušníkmi Policajného zboru dňa 17.04.2021 na výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava. Z dostupnej pedagogickej dokumentácie vyplýva, že správanie odsúdeného bolo poznačené psychickými problémami. Bola mu nastavená liečba a postupom sa jeho správanie stabilizovalo. Vystupovanie odsúdeného počas pobytu v ústave Bratislava bolo na požadovanej úrovni. Príkazy a nariadenia príslušníkov rešpektoval, chodil riadne ustrojený a upravený, v dodržiavaní hygieny sa nevyskytli nedostatky. Vo svojich veciach si udržiaval poriadok. V kolektíve odsúdených konflikty nevyvolával. Pracovne zaradený nebol. Disciplinárne odmenený ani potrestaný nebol. Dňa 01.06.2021 bol premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, za účelom výkonu trestu odňatia slobody v ústave so stredným stupňom stráženia. Jeho správanie a vystupovanie bolo v tomto ústave poznačené častými zhoršenými psychickými stavmi. V pedagogickej dokumentácii sú zaznamenané negatívne poznatky (agresívne správanie voči príslušníkom, domáhanie sa prepustenia na slobodu z výkonu trestu). V kolektíve spoluodsúdených konfliktné situácie nevyvolával. Výkonom funkcie z radov odsúdených nebol poverený. V ústave Želiezovce bol od 08.06.2021 do 14.06.2021 zaradený na pracovisko v ústave s dozorom Euroobuv. Z pracoviska bol vyradený dňa 15.06.2021 na návrh lekára. Od 19.08.2021 do 08.11.2021 bol zaradený na strážené pracovisko mimo ústav Cesam. Vyradený bol dňa 09.11.2021 na návrh psychológa. V ústave Želiezovce nebol disciplinárne potrestaný. Bol dvakrát disciplinárne odmenený, dňa 07.06.2022 pochvala za dlhodobé pozitívne výsledky dosahované pri plnení aktivít súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného v období od 01.02.2022 do 31.05.2022, dňa 04.10.2022 pochvala za dlhodobé pozitívne výsledky dosahované pri plnení aktivít súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného pri upratovacích prácach v období od 01.06.2022 do 30.09.2022. Uznesením Okresného súdu Levice zo dňa 24.01.2023, vedeného pod sp. zn. 3Nt/3/2023 o zmene súdnej diferenciácie bol preradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Dňa 14.02.2023 bol premiestnený na výkon trestu odňatia slobody do ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou. Správanie a vystupovanie odsúdeného počas pobytu v tomto ústave je na požadovanej úrovni. Príkazy a nariadenia príslušníkov rešpektuje, časový rozvrh dňa dodržiava. V kolektíve odsúdených konfliktné situácie nevyvoláva a ani sa do nich nezapája. Zásady osobnej ako aj kolektívnej hygieny má osvojené. Vo svojich veciach si udržiava primeraný poriadok a úprave zovňajšku venuje náležitú pozornosť v zmysle stanovených interných predpisov. Z radov odsúdených nezastával žiadnu funkciu. K páchaniu trestnej činnosti deklaruje kritický postoj. V tunajšom ústave nebol disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný. Počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz, ani iné formy vzdelávania. Voľný čas trávi predovšetkým pasívnym oddychom, sleduje sporadicky televíziu, počúva rozhlas. Do kultúrnoosvetových činností usporiadaných v ústave sa nezapája, neprejavuje záujem ani o žiadne športové alebo spoločenské aktivity. Nezúčastňuje sa vychádzok. Do aktivít organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa nezapája. Na základe vyššie uvedeného a vzhľadom na jeho zdravotné obmedzenia bolo konštatované, že svoj voľný čas trávi počas celého trvania výkonu trestu zmysluplne. Odsúdený aktuálne nie je pracovne zaradený. Podľa potreby a určenia je zaraďovaný do činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov oddielu a ústavu. Uvedené činnosti vykonáva svedomito. Odsúdený vyrastal v úplnej rodine. Otec R. X., matka: T. X., rod. T.. Rodičia sú nebohí. Má troch súrodencov. Po absolvovaní základnej školy pokračoval v štúdiu na Strednej odbornej škole hornickej v Ostrave v odbore mechanik (opravár strojov a zariadení). Štúdium ukončil výučným listom. Po ukončení školy vystriedal viacero zamestnávateľov ako zámočník. Pred výkonom trestu pracoval brigádne na stavbách. Nebol evidovaný na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Je slobodný, bezdetný, vyživovaciu povinnosť nemá nahlásenú. Počas výkonu trestu odňatia slobody udržiava pravidelný kontakt formou korešpondencie a telefonicky s bratom J. X.. Inštitút návštev a videonávštev nevyužíva. Vzťah s rodinou sa dá považovať za dobrý a stabilný. Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody pôjde bývať späť na adresu trvalého bydliska k bratovi. Odsúdený bol zaradený do skupinových foriem práce počas ústavného ochranného liečenia, je mu venovaný individuálny podporný a vysvetľujúci prístup so zameraním na dodržiavanie interných noriem s dôslednou kontrolou plnenia zadaných úloh a na osvetu v oblasti abstinencie od alkoholických a omamných látok. Vedený je ku kritickému náhľadu s poukazom na spáchaný trestný čin a k stanoveniu

si reálnych životných cieľov po prepustení. K svojmu trestnému činu má kritický postoj. Bolo uvedené, že stanovené ciele programu zaobchádzania čiastočne plní. Resocializačná prognóza bola vyhodnotená ako nepriaznivá na základe vysokého rizika recidívy trestnej činnosti. V pedagogickej dokumentácii nie je evidované voči odsúdenému ďalšie trestné stíhanie. Riaditeľ ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť s probačným dohľadom.

Z vyjadrenia zástupcu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou na verejnom zasadnutí okresného súdu vyplynulo, že v hodnotení neprišlo k žiadnym zmenám, záver hodnotenia zostáva nezmenený.

Z odpisu registra trestov vyplynulo, že odsúdený bol doposiaľ 20-krát súdne trestaný, za čo mu boli ukladané rôzne druhy trestov (napr. tresty odňatia slobody, ktorých výkon bol odsúdenému podmiennečne odložený na skúšobnú dobu, niektoré z nich boli aj nariadené, trest povinnej práce, ale aj nepodmiennečné tresty odňatia slobody).

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Trnava na verejnom zasadnutí v rámci konečného návrhu uviedla, že navrhuje žiadosť odsúdeného zamietnuť ako nedôvodnú, pričom poukázala na to, že odsúdenému v terajšom ústave nebola udelená žiadna odmena a taktiež stanovené ciele programu zaobchádzania plní iba čiastočne. Najpodstatnejšie je, že je u neho vysoké riziko recidívy trestnej činnosti, na základe čoho resocializačná prognóza je u neho nepriaznivá, teda mala za to, že nie sú plnené všetky podmienky, hlavne materiálna podmienka na jeho podmiennečné prepustenie.

Odsúdený na verejnom zasadnutí právom konečného návrhu navrhol, aby bol podmiennečne prepustený, už nebude páchať trestnú činnosť.

Podľa § 415 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa a trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného, na verejnom zasadnutí.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona, ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/>> a <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/>> a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/>>.

Okresný súd po oboznámení sa so spisovým materiálom na verejnom zasadnutí, predovšetkým však s návrhom na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, odpisom z registra trestov, hodnotením ústavu na výkon trestu, skráteným výpisom klienta a príslušnými rozhodnutiami zistil, že návrh odsúdeného nie je s poukazom na § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona dôvodný.

Z týchto zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je súčasné splnenie 3 podmienok, v preskúmvanej veci tých, že odsúdený už vykonal potrebný súčet pomerných častí uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje príliš veľké riziko jeho recidívy. Pri rozhodovaní okresný súd prihliada aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený vykonáva svoj trest.

Čo sa týka splnenia prvej (formálnej) podmienky, v prejednávanom prípade, okresný súd zistil, že táto splnená bola, nakoľko odsúdený už vykonal potrebný súčet pomerných častí postupne mu uložených a nariadených trestov odňatia slobody.

Na to, aby mohol byť odsúdený podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody je však okrem splnenia formálnej podmienky nevyhnutné súčasné (kumulatívne) splnenie dvoch materiálnych podmienok a to, že plnením svojich povinností a svojim správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Čo sa týka druhej zákonnej (materiálnej) podmienky, že počas doterajšieho výkonu trestu preukazuje svoje polepšenie, a to schopnosťou viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu, vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu odňatia slobody, tak v danom prípade sa táto podmienka nejavila ako splnená. Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplývajú konkrétne relevantné negatívne poznatky týkajúce sa správania odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody (správanie odsúdeného bolo poznačené psychickými problémami, bola mu nastavená liečba a postupom sa jeho správanie stabilizovalo, jeho správanie a vystupovanie v ÚVTOS Želiezovce, so stredným stupňom stráženia, bolo poznačené častými zhoršenými psychickými stavmi, v pedagogickej dokumentácii sú zaznamenané negatívne poznatky - agresívne správanie voči príslušníkom, domáhanie sa prepustenia na slobodu z výkonu trestu, dňa 14.02.2023 bol premiestnený na výkon trestu odňatia slobody do ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, kde nebol disciplinárne odmenený, neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz, ani iné formy vzdelávania, voľný čas trávi predovšetkým pasívnym oddychom, do kultúrnoosvetových činností usporiadaných v ústave sa nezapája, neprejavuje záujem ani o žiadne športové alebo spoločenské aktivity, nezúčastňuje sa vychádzok, do aktivít organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa nezapája). Súčasne bolo v hodnotení uvedené, že odsúdený stanovené ciele programu zaobchádzania čiastočne plní a resocializačná prognóza bola vyhodnotená ako nepriaznivá na základe vysokého rizika recidívy trestnej činnosti. Možno tak konštatovať, že napriek odporúčaniu riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou odsúdený svojim konaním a postojom počas celého výkonu trestu odňatia slobody dostatočne nepreukázal ani tú skutočnosť (zákonnú podmienku), že by plnením svojich povinností a svojim správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie. K uvedenému záveru dospel okresný súd napriek tomu, že odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Pre úplnosť okresný súd dodáva, že odsúdený si napriek tomu, že je vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou od 14.02.2023 nevytvoril dostatočné podmienky na to, aby mu bola uložená disciplinárna odmena.

Pokiaľ ide o splnenie tretej (materiálnej) podmienky, t. j. predpoklad, že odsúdený bude po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody viesť riadny život a nebude sa dopúšťať opätovne protispoločenskej činnosti, predovšetkým trestnej činnosti, túto podmienku okresný súd vyhodnotil ako zjavne nesplnenú. Z citovaného zákonného znenia (§ 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona) vyplýva tá skutočnosť, že či odsúdená osoba bude alebo nebude viesť riadny život po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody možno iba odhadovať, resp. vysloviť v tomto smere určitú prognózu, po vyhodnotení všetkých známych relevantných skutočností, ktoré sa viažu k osobe odsúdeného. Táto prognóza u odsúdeného, čo vyplýva z vyššie uvedeného hodnotenia je menej priaznivá, keď existuje odôvodnený predpoklad, že odsúdený nepovedie na slobode riadny život a existuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy (u odsúdeného bolo vyhodnotené vysoké riziko recidívy trestnej činnosti).

Negatívny charakter má v tomto smere predovšetkým správanie a konanie odsúdeného na slobode. Z obsahu spisu je totiž zrejme, že odsúdený bol doposiaľ 20-krát súdne trestaný, pričom v minulosti bol už opakovane vo výkone trestu odňatia slobody. Navyiac pred aktuálne vykonávaným trestom odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov odsúdený vykonával trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov za inú jeho trestnú činnosť. Predchádzajúci výkon trestu odňatia slobody, tresty nespojené s jeho výkonom v príslušnom ústave na výkon trestu (tresty odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu, z ktorých niektoré boli nariadené a trest povinnej práce), ale ani samotné nepodmiennečné tresty odňatia slobody nemali na odsúdeného dostatočný prevýchovný vplyv, aby sa opakovane nedostal do rozporu so zákonom, v dôsledku čoho došlo k opätovnému uloženiu a nariadeniu výkonu trestu odňatia slobody pôvodne v dvoch samostatných trestných konaniach.

Povaha trestného činu (prečinu) spáchaného odsúdeným, pre ktorý je aktuálne vo výkone trestu a z neho vyplývajúce okolnosti charakterizujúce odsúdeného ako osobu so sklonom k opakovanému páchaníu trestných činov, odôvodňujú záver o existencii príliš vysokého rizika jeho recidívy. Možno preto konštatovať, že nebol ešte dosiahnutý taký stupeň nápravy odsúdeného, že by sa zbavil práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré u neho viedli k opakovanému páchaníu trestných činov a teda aktuálne nie je splnený ani predpoklad vedenia riadneho života na slobode.

Okresný súd v čase rozhodovania nevzhladol dostatočný stupeň resocializácie u odsúdeného, čo by odôvodňovalo podmienčne ho prepustiť na slobodu bez potreby vykonať zvyšok trestu odňatia slobody. Uvedený skutkový a právny záver má okresný súd napriek tomu, že odsúdený má aktuálne druhý z postupne mu uložených a nariadených trestov odňatia slobody predpokladane vykonať dňa 14.08.2024. V prípade odsúdeného je teda resocializačná prognóza nepriaznivá a je možné zhodnotiť, že výkon trestu na odsúdeného nepôsobí doposiaľ dostatočne takým výchovným vplyvom, aby bol schopný viesť na slobode riadny život. V jeho prípade prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti. Niet prečo sa rozumne domnievať, že podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody splní svoj zákonom sledovaný účel.

Z vyššie uvedených dôvodov rozhodol okresný súd tak, ako je uvedené v jeho výrokovej časti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia. Oznámením uznesenia sa rozumie buď jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť, alebo dorúčením rovnopisu uznesenia. Sťažnosť sa podáva na tunajšom súde, rozhodovať o nej bude Krajský súd v Trnave. Podaná sťažnosť má odkladný účinok.